

kat öltött. Május 12-én az ő vezetése mellett játszották el a »Talált gyermek« c. színművet. P. jún. 19-ig állt a színtársulat élén. Eltávozáskor búcsúlevelet intézett a tagokhoz.

Ptasinszky Pepi, a M. Kir. Operaház primaballerinája, sz. 1905-ben, Bécsben. Már kora ifjúságában az Operaházhoz került ballelnövendéknek, ahol számos gyermekszerepet játszott a különböző operákban. (Rózsalovag, Lohengrin, Pillangó kisasszony stb.) 16 éves korában szerződtette az Operaház szolótáncosnőnek, majd rövidesen primaballerinának. Gyorsan ívelő pályája nagyszerű lábtechnikája és mimikai képessége folytán emelkedett mind jobban felfelé. Hét évig működött az Operánál. Közben több ízben szerepelt a külföldi operák színpadjain is. 1923-ban férjhez ment, azóta visszavonult a szerepléstől. (Tiszay Andor.)

Publikum-szót a régi színészek idején úgy mondták, hogy: hallgató. (A szót először a »Magyar Hirmondó« használja és magyarázatképpen zárjelben teszi az 1793. év I. kötet, 216. oldalán.) Ugyancsak a »Magyar Hirmondó« 1800. jún. 3. már »közönség« szót ír. (Kecskeméti tudósítás: »A Magyar Teátrumi Játsszók ide jöttek egy darab időre Szegedről s már tegnap játszottak is, a' Közönségnek különös meglepődésére.«)

Puccini Giacomo (pucsiní dzsákómo), olasz zeneköltő, sz. 1858. júl. 22-én, Luccában, megh. 1924. nov. 29-én, Brüsszelben. Híres zenészcsalád világhírű sarja, a milánói konzervatóriumban Antonio Bazzini és Amilcare Ponchielli tanítványa volt, Luccában organista lett. Első operái (Levilli: A-tündérek, 1884.; Edgar, 1889.) csak kísérletek voltak; a Prévost abbé száz év óta hervadatlan regényéből írt »Manon Lescaut« (Torino, 1893.) már remekmű. (Szöveg. írta Giuseppe Giacosa és Luigi Illica; Radó Antal fordításában a M. Kir. Operaház bemutatta 1894. márc. 17., címszereplő: Ábrányiné W. Margit, karnagy Nikisch Artur op.-ig.) Ebben a műben már jelentkezik a későbbieknek, a világsikerűeknek minden erénye: mély érzelm, átütő drámai erő, a formák szabadsága,

fülsiklandó disszonanciák, — mindig zeneileg megokolva — fölényes művészi hangszerelés, amelyek mind uralkodnak a hallgató hangulatán. Még modernebb, könnyedebb, csapongóbb zenéjű P. második operája: a Sardou drámájából u. a. szövegírókkal alkotott »Tosca« (Róma, 1900.), nálunk Várady Sándor ford. 1903. dec. 1. Krammer Teréz kreálta; az amerikai Belasco Dávid »Madame Butterfly« c. kis színművéből, melynek hősnőjét a Vígszínházban Pálmay Ilka kreálta, írt »Pillangó kisasszony« (Milano, 1904.). 1906. máj. 12-én jelent meg nálunk (Várady Sándor ford.) Kreálta Szamosi Elza. Új útra tért P., mikor a Belasco szennzációs »vad-nyugati« darabjából Guelfo Civinini és Carlo Zangarini írta szöveggel a dallamban szegény »Fanciulla del West«: »Nyugat leánya« foglalkoztatta. (Bem. a newyorki Metropolitan Opera.) Várady Sándor ford., nálunk 1912. febr. 29., maga P. dirigálta először, címszereplőjét Szamosi Elzát, New Yorkba is vitte e szerepre. Következett Trittico (= a görög triptychon, hármasegység.). Közös címmel 3 egyfelvonásos: »Il tabarro«: »A köpeny«; »Angelica nővér«; Gianni Schicchi (az elsőnek szöveg. Giuseppe Adami, a többi Giovacchino Forzano írta. Fordítójuk Graff László), bem. 1922. dec. 9. A főszereplők kreálói: Walter Rózsi, Medek Anna, Szende Ferenc. Utolsó, nagyszabású művének utolsó jelenetét már nem írhatta meg: Franco Alfano fejezte be a »Turando«-t (Milano, Scala, 1925.). A régi híres Gozzi-darabjából készült. Nálunk 1927. nov. 14-én mutatták be a M. Kir. Operaházban. A címszerep Tihanyi Vilma, Kalaf: dr. Székelyhidy Ferenc kreálása, dirigálta Rékai Nándor. Az egyetlen, különben operett-fajsúlyú P.-opera, amelyet magyarul nem az Operaház mutatott be: a világháború kitörésekor elkészült »La rondine«: »A fecské«. Szövegét (az eredeti olaszból teljesen átdolgozva) írta Harsányi Zsolt; a Városi Színház mutatta be 1927. ápr. 9-én, a címszerepben Dömötör Ilonával; karnagy Karácsonyi István volt. — P. holttestét ideiglenes sírjából, a Viareggio melletti Torre del Lago-beli villájának egyik termébe épített síremlékben helyezték végleges nyugalomra, 1926. nov. 29.

(Kereszty István.)